

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Iure patronatus. Consilium CCCCLXXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

tradit Rochus, ius patronatus commune uni Ecclesiastico cum pluribus laicis censendum esse potius Ecclesiasticum, quam laicum, per rationes eo loco per eum adductas. Alij planè contrarium definiunt, huiusmodi ius patronatus, quod mixtum ad clericos & laicos pertinet, potius censerī laicum, quàm Ecclesiasticum, ne mixtura clerici privet laicos iure suo, *Panor. in c. fin. de iure patron.* *

2. Quas controversias ita conciliat Felinus, in tract. Quando litera Apostolica patroni Eccles. noceant, in nona ampliat, ut quā parte prerogativa clerici respicit commodum, utilitatem, & honorem beneficij, eatenus propter commodum, potius censeatur ius patronatus Ecclesiasticum: veluti ius presentandi durare à die vacationis longiore tempore, continet Ecclesiam utilitatem, ut inde laici videntes non facili sibi praecludi viam ad presentandum, invitentur magis ad fundaciones, dotaciones, & construcciones Ecclesiarum & beneficiorum. *

3. Cum itaque clerico patrono ad presentandum dentur sex menses, laico non nisi quatuor, *c. unico §. fin. de iure patron.* si hoc ius conjunctum ad laicos & clericos pertineat, laicus propter clericum sex mensium tempus habebit ad presentandum, *Gloss. in d. §. fin.* Contra verò adinvicem patronis ius presentandi, aut illud turbare, avertit laicorum animos ab huiusmodi beneficiorum fundacionibus, *Gloss. in c. cum dilectus de iure patron. Felin. in d. suo tract. post princ.* Et è diverso quā parte facilius turbari potest presentatio clerici, quàm laici, si ius patronatus conjunctum ad laicos & clericos pertineat, laicale potius esse dicemus: id enim & patronis & Ecclesiae favorabilius & utilius est. Quam quidem conciliationem omnino probat, & sequitur Rochus de Curte, loco supra citato; adferens in illius confirmationem illud pronuntiatum Panormitani, in c. Super questionum §. si verò in 2. col. De off. deleg. quod mixtum seu compositum eius speciei naturam sequitur, quæ minus membris simplicibus ex iure derogat. *

4. Ex qua consideratione sequitur, quod gratia Apostolica ad beneficia vacatura concessa, non extendatur ad ea beneficia, quæ sunt mixtum laicorum & clericorum: per huiusmodi enim gratias admittitur saltem pro ea vice patronis ius presentandi: quod odiosum est, & avocatorium à fundacione beneficiorum: quia huiusmodi beneficia quoad hoc censentur potius laicalia, quibus sine expressione, & non nisi ex plenitudine potestatis Apostolicæ derogari potest, latè Felin. in d. tract. Ant. de Butrio in c. Dilectus De off. legati, *Gloss. in c. Nobis & d. c. cum dilectus de iure patron. Panor. in d. c. fin. de iure patron. Geminian. in d. c. unico in fine.*

His tamen rationibus non obstantibus extat decisio Rotæ Romanæ, decis. 46. aliàs est 269. Notandum quod papa conferendo sit. de concess. praben. in antiq. quæ per rationes pro priore sententia adductas, habet apertè huiusmodi beneficia pro parte ad laicum, & pro parte ad clericum pertinentia, cadere sub gratijs & reservationibus Apostolicis. *

5. Cui quidem decisioni an standum sit, propter summam Auditorum Rotæ auctoritatem; quam communi etiam omnium scribentium opinioni, in in ijs, quæ aperto iure non sunt definita, & quorum definitio non nisi argumentationibus confirmari potest. Wamel. Tom. II.

citur, præferendam quidam volunt, Ioan. Bapt. Ferrer. consil. 132. nu. 4. prout latè deducit Ludovicus Gomes, in proemio communis. ad reg. Cancellar. q. 2. an potius ijs, quæ ex auctoritate Felini sequenda putat Rochus de Curte, loco sup. citato, ambiguum & perplexum admodum est. Aequiorem certè puto Felini sententiam, quodque gratia Apostolicæ, privilegia, aliaque similia, quaterus alium quàm concedentem respiciunt, strictiorem interpretationem postulent, ut quàm minimum alijs, & potissimum laicis obfint, *Paul. Paris. consil. 35. Ad veram resolutionem vol. 4.* Idque eo magis sequi lubet; quòd videam Felinum, qui suo tempore Rotæ Auditor fuit, contrarium sequi; prout etiam sequitur Guilielmus Calsadurus, in sua decisio. sub tit. de iure patron. decis. ult. in fine. Cæterum quia in facti specie propositum non reperiò, ius patronatus simul pertinere ad laicum & clericum, non possunt, quæ hætenus dicta sunt ei accommodari: cum enim ex literis erectionis constet hæredes fundatoris tamquam laicos habere duas presentaciones successivè, & tertiam ipsam Curatum, evenit, ut secundum simplicia membra definienda sit hæc causa: hoc est, ut si quo tempore beneficium vacat, ordo presentandi est dictorum hæredum, non possit vigore gratiæ Apostolicæ idem beneficium acceptari, *d. c. cum dilectus*: secus si tempore vacationis & acceptionis ordo sit apud Curatum, cuius juri liberius Pontifex in genere potest derogare, quòd ius patronatus habeat ratione Ecclesie, cui præest; sed non ita dictis hæredibus, qui illud habent ex dotacione, non ex consuetudine, vel præscriptione aut privilegio.

De Iure patronatus.

SUMMARY.

Iuris patronatus confiscatio.

1. Ius patronatus Ecclesiasticum an cadat in confiscationem.
2. Maiestatis læsæ crimen an incurrant clerici.
3. Clerici quomodo sint subditi Principi laico.
4. Rebellionis tempore an subditi patriam rebelantem relinquere debeant.
5. 11. Metus amittendorum bonorum maximus est, & à rebellionē excusat.
6. Clericus Principi violans iuramentum degradandus.
7. Papa assertioni standum, sed an & quando Principis.
8. Penam sine declaratoria sententia non infligi.
9. Clericus à laico etiam in crimine læsæ Maiestatis indicari non debet.
10. Principem suum abiurantes subditi quando sint puniendi.
12. Indulgentia Principi plena prodest etiam clericis ad recuperandis ipsorum beneficia Ecclesiastica.

CONSILIVM CCCCLXXX.

MAGISTRATVS oppidi Bruxellensis ab immemoriali tempore habuit ius patronatus in tribus Canonicatibus & præbendis collegiatæ Ecclesie de Anderlecht, extra & prope idem oppidum. Horum Canonicatus unum ex dicta Magistratus presentacione obtinuit

obtinuit Dominus Philippus Vanden Bosshe, qui durantibus horum temporum bellis ac seditionibus civilibus adversus Regiam Catholicam Majestatem, in dicto oppido semper substitit, usque ad annum 1585. quo regis armis idem oppidum ad solitam obedientiam sub certis legibus pacis redactum est. Medio tempore in anno 1583. mense Ianuario Dominus Georgius à Beringhen impetravit à Regia Majestate prædicti Canonatus collationem, tamquam vacantem ex indignitate dicti Domini Philippi per suam commorationem apud rebelles; & quod Regiam Majestatem abjurare præsumpserit. Vigore cujus collationis hic Dominus Georgius petit se admitti ad possessionem dictorum Canonatus & præbendæ. Quæritur, an Domini Decanus & Capitulum dictæ Ecclesiæ ejecto præfato Domino Philippo, eundem Dominum Georgium recipere & admittere teneantur; & an hæc collatio Regia dicto Domino Philippo nocere debeat.

Elegans sanè questio est, quæ in aspectu quàm in recessu plus difficultatis habere videtur. * Id enim ad illius resolutionem in primis occurrit, an in confiscationem cadere possit saltem tacite jus patronatus, quod in litteris Regiis, D. Georgio super hoc Canonatu concessis, vocatur collatio, sed abusive, cum laica persona capax non sit juris collationis; quia Canonice institutioni coheret, & omnimodam Ecclesiastici beneficii dispositionem complectitur, ideoque in laicum vix cadere potest, c. præterea, c. Quod autem, c. Illud, c. Nullus laicus De iure patronatus. In quo articulo ita variant Doctorum sententiæ, ut quid potissimum sequendum sit, non satis confert. Sunt qui in generali confiscatione honorum jus ipsum quoque patronatus, quod vel persona vel universitas confiscationem passa, habet, ad fiscum transire putent, Gloss. in cau. filius xvi. q. 7. Ioan. Andr. Panorm. & alij in c. Nobis De iure patron. & in c. Quanto De iudic. Roibus in tract. de iure patron. in verb. ipse quest. 29. nu. 343. Paulus Cusadin. in tract. de iure patron. quest. 20. nu. 217. latiss. Ioan. Bapt. Ferrer. consil. 179. Quæritur utrum cum seq. ex ea præcipue ratione, quod cum jus patronatus ad heredem extraneum transire possit, Clem. 1. De iure patron. Bald. in l. 1. c. de bon. liberr. ad fiscum quoque transire debeat. Alij non transire verius esse putant, Gloss. in verb. subdita in Clem. Pastoralis De re iud. Ioan. de Imol. in l. In insulam in princ. Solutio matrim. Socin. Nepos consil. 51. vol. 3. Marcus Mantua consil. 5. Visi scriptura, Casar. Lambert. de iure patron. lib. 3. in 8. artic. octava quest. princ. Gigas in tract. de crimine læsæ Maiest. lib. 12. cap. 4. ex eo, quod jus huiusmodi patronatus sit Ecclesiasticum & spirituale; ad quod nullus, ne quidem Princeps laicus, manum extendere possit, c. Determinimus De iudicis; eoque casu jus patronatus vel extingui, vel resolvi, & Ecclesia seu beneficium, cui jus patronatus inhaeret, ab ea veluti servitute liberum, ad plenam illius, cui jus canonice institutionis in eo competit, dispositionem redire, de cims in d. c. Quanto. nu. 7. vel fisco Ecclesiæ, non Principis laici acquiri: ita quod in hoc opinio-nem conflictu difficile admodum sit pedem figere.

2 Sed quoniam proposuimus questionis decisio à

resolutione huius controversi articuli non dependet, sed ab eo potissimum, an dictus D. Philippus in crimen læsæ Maiestatis aut rebellionis incidit, ideoque beneficiis etiam Ecclesiasticis, ut alijs bonis temporalibus exciderit, & sic hic Canonatus, de quo quæritur, tempore collationis ex parte Regiæ Majestatis vacaverit, & ut vacans iure confiscationis sic conferri poterit, de eo in primis agendum est. In quo discutiendo non hoc querendum putamus, an Clericus, si adversus Principem suum sive Imperatorem, sive alium, qui superiorem non recognoscit, crimen læsæ Maiestatis committere, & penas tanti criminis incurrere possit; dubitationis causam faciente illa consideratione, quod Clerici laicæ potestati non sint subditi, c. At si clerici De iudic. & hoc genus criminis non committatur in superiorem, nisi per eum, qui ei subditus est, Clem. Pastoralis De sent. & re iud. Bald. l. Nihil nu. 3. C. De iudic. liberr. Cardinalis in c. Vergentis De heret. in fine; ut ex facto consultus respondit Andreas Barbatia, consil. 22. A lere principum nu. 3. vol. 3. Alijs, & eodem Andrea Barbatia sibi alio responso, consil. 70. Viso puncto nu. 32. in fine vol. 4. in hac parte contrariante, aliter sentientibus, quod perinde Clericus, ut laicus, hoc crimen contrahat rebellando aut conjurando contra Principem sæcularem, in cujus Regno seu Principatu degit: * ob id, quod negari non possit, clericos etiam cives provinciales, & districtuales esse, ratione universalis dominij, quod Rex per totum Regnum suum habet, & protectionis, sub quâ perinde sunt clerici, ut laici, Bald. consil. 241. Verba Capituli vol. 3. Quod etiam Hieronymus Gigas, in tract. de crim. læsæ Maiest. lib. 1. cap. 63. verius esse putat, & ex auctoritate D. Augustini, per Gratianum in suum Decretum relata, in can. Si quis laicus xxii. q. 3. satis probat, non tantum in simplici clerico; sed etiam in Presbytero & Diacono.

Sed hoc præsupposito perinde clericum, ut laicum in crimen læsæ maiestatis humane respectu sui Principis sæcularis incidere posse, hoc quæritur, an hic Dominus Philippus in illud incidit, ex utraque seu altera causa, quæ in litteris dictæ collationis per Regiam Majestatem D. Georgio factæ exprimuntur; commorationem scilicet apud rebelles, & abjuratorem Regis?

Et quidem quoad priorem causam per se & seorsum consideratam, videtur nobis illam solam per se idoneam non esse, unde læsæ Maiestatis, vel rebellionis crimen constitui possit: nam nulla est lex vel naturalis, vel civilis, & ne quidem veterum, aut pudoris aliqua obligatio, quæ in civibus bellis, aut seditione populari, aut oppressione tyrannidis obliget cives seu incolas ad fugiendum, & à rebellibus seu tyranno recedendum, & à rebelis sedes, desertis proprijs laribus & bonis, querendum, cum discrimine mendicitatis. Vnde est quod Bartolus, in l. Si ob turpem nu. 5. De condic. ob turpem caus. & ex Bartolo tradit Baldus, in l. 1. in fine C. De condic. ob turpem caus. Thomas Grammat. decus. 18. nu. 10. quod alleganti metum, & per metum sibi per tyrannum vel rebelles illati se excusanti, obijci non possit, quod non recesserit à tyranno seu rebellante civitate, fugiendo ad aliam civitatem: quia

quia fugæ potestas semper non est; & ut sit, nulla tamen in huiusmodi causa est necessitas, ut regulariter quæ potestati cuiusque permittuntur, iuris necessitati non subiiciuntur, *l. sapè de off. presid.*

* Et in proposito solus metus amittendorum bonorum, quæ quisque civis vel incolæ habet, sufficiens causa est ad excusationem commorationis in rebellante civitate, & non arreptæ fugæ ab illa; si modò apud rebelles manens, actum rebellionis per assumptionem armorum, per conspirationes, aut aliter, non faciat, vel illi cooperetur; quia illo respectu deprehenditur, quòd in commorante voluntas seu consilium delinquendi abfuerit, & sic nullum delictum committitur, *l. Fædissimam & ibi Bart. c. Adleg. Tul. de adul. late Grammat. d. decis. 18.* Vnde est quòd Baldus eleganter scribat, *conf. 96. proponitur vol. 3.* quòd singuli cives civitatis seditiosæ aut rebellantis, si in viti vel necessitate aut metu tali contristi, ibi vel subsistant, vel maneant, quia extra dolum sint, non rectè nec activè dici possunt rebelles, sed tantum impropiè & passivè. Quinimò si quis tempore vel rebellionis vel hostilitatis, ex loco non rebellante, nec hostili seu obedientiæ, ad hostes vel rebelles transeat, ob conservationem bonorum, quæ ibi habet, à rebellionis ac læsæ Majest. crimine excusatur, ut in eleganti specie de Duce Gravinæ in rebellionem & seditione Neapolitana & irruptione Regis Francorum, sic ad hostes transeunte responderunt Philippus Decius, *conf. 604. In casu illustri Ducis, Hieronymus Gratus, consil. 5. Thema tale est vol. 1. & Carolus Ruinus, consil. 23. Viso themate vol. 1.*

Cum igitur in literis dictæ collationis, commorationi aliquis rebellantis actus, præter abjuratorem (de qua mox dicitur) non adjungatur, nec proponatur, quòd D. Philippus inter capita rebellantium fuerit, illisque facto aut verbo cooperatus sit adversus Regiam Majestatem in surgendo, neque etiam hærelim professus fuerit; non potest in nuda commoratione constitui aliquod delictum, quod speciem vel rebellionis, vel læsæ Majestatis habeat, ob quam Reus incidit in periculum alicujus confiscationis suorum bonorum, aut privationis ac vacationis suorum beneficiorum: sed ex adverso laudem & remunerationem magis ex ea commoratione meritis est, per hoc, quòd hæreticis, Calvinistis atque alijs hanc seditionem & rebellionem pro maxima parte facientibus & foventibus, manendo Bruxellis Catholicis Christianis illorum tyrannide oppressis, omnibus publicis sacris & Catholicæ Religionis exercitijs eis ademptis, sui copiam & potestatem fecerit, cum periculo vitæ suæ & Martyrij, eis assistendo per consolationes, reconciliationes, seu confessiones, & per Sacramentorum confessionem & erogationem: quæ si Catholicis penitus subtrahita fuissent, si huiusmodi consolationum & Sacramentorum ministri, saltem occultè latentes de fuissent, magnum sanè exitium sequutum fuisset eos, qui de illo sæculo, vel non regenerati seu non baptizati, vel ligati, hoc est per confessiones non absoluti nec reconciliati decassissent. De qua re extat D. Augustini ad Honoratum Episcopum epistola, quæ est 108, quæ & elegantissimè & piissimè docet, quando Ecclesiasticis personis in su-

Conf. Wamf. Tom. II.

rote hæreticorum & alijs periculis de civitate in civitatem fugiendum, quando vel omnino vel sine periculo peccati manendum & perseverandum sit; quam diligenter & legere & expendere debent, qui magno quidem, sed per omnia non satis discreto zelo, durius agunt etiam per privationem beneficiorum adversus Ecclesiasticas personas, quæ in turbidis horum temporum calamitatibus, in rebellantibus locis manserunt, & Catholicis Sacramenta exhibuerunt, & ut in puritate veræ religionis permanerent, auctores & cooperatores fuerunt.

Altera causa, quæ privationi & vacationi hujus Canonici in dictis literis prætextitur, quòd D. Philippus commorando apud rebelles ausus fuerit Regiam Majestatem abjurare, detestabili juramento super eo præstito, in primo aspectu plus probabilitatis continere videtur; ob id, quòd ex sententia D. Augustini superius recitata, in d. casu si quis laicus in sue, degradari debeat etiam Episcopus, multò magis simplex Presbyter, Diaconus, aut Subdiaconus, qui Regi aut Principi suo juramentum violando profanat, quòd illi juravit. Ita quæ primum de veritate hujus abjuratorem seu potius ejurationis inquirendum est. * Neque enim ex eo solo, quòd hæc causa in dictis literis Regiis etiam dispositivè exprimitur, pro comperta veritate id habendum est. Verum quidem est, verbis assertivis in literis Papalibus expressis, fidem sine alia probatione jure singulari adhiberi, tunc cum de facto proprio, aut alterius cum ipso agitur, *Clem. 1. de probat. c. Si Papa De privilegiis lib. 6.* quòd ipsum plerique Doctores ad Imperatorem, & alios summos Principes etiam extendunt: sed id nec in Papa, nec in Imperatore, nec in alijs Principibus quantumvis maximà potestate præditis obtinet, tunc cum de gravi alicujus præjudicio agitur, & res ipsa non tam à Papæ aut Principis absolutà potestate, quàm ab indubitata veritate ac justitiâ dependet; & Papa seu Princeps non per viam causæ in suo, sed alterius, de cujus præjudicio agitur, facto se fundat, *Late Cravetta De antiquitat. temp. parte 1. Propositum nu. 16. Thom. Grammat. decis. 203. nu. 28. Angel. conf. 368. Serenissimus Princeps nu. 1.* Vnde in specie passim solvunt, & decidunt plerique omnes, quòd Papæ aut Principis assertioni aliquem commisisse crimen læsæ Majestatis, perduellionis, aut rebellionis, non sit ad plenam aut semiplenam probationem standum, nisi aliter de veritate causæ constet; tunc potissimum, cum ex huiusmodi asserta causa seu tertii facto sibi aliquid adferbit; ut est ius confiscationis aut caducitatis bonorum, aut beneficiorum, aut de alio quolibet suo interesse agitur: ut multis responsis specialiter in crimine læsæ Majestatis, eleganter deducit Philippus Decius, *consil. 410. In causa mota nu. 9. & consil. 445. In casu ad me nu. 58. & consil. 606. Serenissimus Imperator; ad quem remissile, vitandæ prolixitatis gratiâ, sufficiat. Nec mirum, nam sæpè & plerumque huiusmodi sive enunciativæ sive dispositivæ assertiones non tam ex proprio motu, propriaque & comperta Principis scientiâ literis inferuntur, quàm obreperitiâ & surreptitiâ narratione & suggestionem illius, qui ex indignitate & privatione eius, qui deliquisse*

L. 1 4

dicatur,

dicitur, l. i. c. De petit. bon. subl. & sic bona vel beneficia illius venatur, & à Papa vel Principe impetrat: cum rarum admodum & insolitum sit, motu proprio cuiquam illa conferri. Ita quod huiusmodi causæ expressio sub hac conditione stet, si preces supplicantis & impetrantis veritate nitantur, l. Univerſa c. De divers. rescript. l. Etsi non cognitio c. Si contra ius vel util. publ.

Extrinfecus igitur inquirendum est, imò per dictum D. Georgium probandum, an præfatus D. Philippus hanc ejurationem re ipsa fecerit; & si id neget D. Philippus, satis idoneam causam habet Capitulum ad denegandam petitam hanc admissionem & institutionem ad hunc Canonatum: præsertim quamdiu non profertur aliqua declaratoria sententia super hoc asserto delicto contra D. Philippum per competentem Iudicem lata. * Est enim in communi opinione receptum, quod ex nullo omnino quantumvis execrando crimine ita ipso jure seu ipso facto infligatur pœna, præsertim amissionis beneficiorum, ut etiam effectum & executionem sortiatur, sine præcedente declaratoria sententia commissi criminis: ut etiam in crimine hæresis expresso jure decisum est, c. Cum secundum in fine De hæres. lib. 6. & ibi Archid. & Ioan. Andree; & per Interpretes juris ad quæcumque alia delicta extensum, Archid. Ioan. And. & alij in c. i. De homicid. lib. 6. relin. in c. Rodulphus De præscript. lason & alij in l. Si quis maior c. De transact. Socinus nepos consil. 130. Videtur in hac nu. 29. vol. 3. Ita ut sine hac declaratoria sententia non possit clericus, qui reus criminis dicitur, expelli à possessione sui beneficii; nec is, qui ex ejus indignitate illud impetravit, ad illius possessionem admitti, c. Licet Episcopus De præben. lib. 6. Thomas Grammat. decis. 15. nu. 12. Cujus sententiæ declaratoris vis & potestas constitui non potest in præfactis literis collationis sub nomine Regis expeditis; tum quod, ut diximus, verba & dispositio earundem literarum conditionaliter accipi debeant, si preces veritate nitantur; * tum quod huiusmodi declaratoria sententia ad effectum confiscationis seu privationis bonorum vel beneficiorum debeat esse lata à competente clerici Iudice, d. c. Cum secundum in verb. per Episcopum loci vel aliam personam Ecclesiasticam hoc est à Iudice Ecclesiastico, qui solus clericus est Iudex competens; & minime quivis laicus etiam Principatum obtinens, c. 2. De foro compet. c. cum non ab homine De iudic. Alexan. consil. 8. Videtur super primo vol. 1. etiam de crimine læsæ Majestatis agatur, Roland. à Valle consil. 4. In causa inquisitionis vol. 1. Gigas de crim. læsæ Majest. lib. 1. tit. Quis de crim. læsæ Majestatis cognosc. poss. n. 12. Initium itaque hac in re fieri debebat, non à collatione beneficii, de cujus vacatione certò constabat; sed à degradatione Episcopi sive verbali sive actuali, d. c. Si quis laicus in fine c. 2. De penis lib. 6. quæ secum in effectum traheret declaratoriam sententiam commissi huius delicti, & privationis beneficiorum. Atque ita in proposito iusta est occasio denegandi dictam admissionem.

Sed et si manifestum esset, vel ex rei evidentia, vel ex confessione dicti D. Philippi, quod hoc ejurationis seu abjuracionis iuramentum ipse quoque D. Philippus cum alijs præstitisset, nihilo ta-

men magis ex possessione huius Canonatus per admissionem dicti D. Georgii expelli posset: ob id, quod tempore tyrannidis, & occupatæ per civitates dicti oppidi Bruxellensis reipublicæ, excusso jugo debitæ obedientiæ per eos, qui rerum tunc potiebantur, imperata fuerit hæc ejuratio; cuius subterfugiendæ nulla erat probabilis occasio, nisi per fugam, & velut desertis ac prædæ relictis omnibus bonis voluntarium exilium, ad quod diximus neminem etiam respectu Principis teneri, Ita quod hoc ejurationis sic præstitum iuramentum, sine alia cooperatione in exercenda & fovenda rebellionem, ut per se nullum est, nihilque in rei veritate Regiæ Majestatis superioritati detrahit aut derogat; ita juranti ad pœnam infligendam satis idoneum non sit, quia non libera voluntate, sed coactè per impressionem & metum extortum fuerit; metu, inquam, proſcriptionis, expulſionis, & amissionis omnium bonorum: cuius generis metus omnino probabilis, minimèque vanus est, etiam in constante viro, l. ult. c. De revoc. donat. * Vnde est, quod vitæ periculum, & jactura substantiæ seu bonorum æquiparentur; & tantum operetur ad metu gesta vel rescindendum vel excusandum metus amissionis bonorum, quantum metus amittendæ vitæ, cum sine bonis vita sustineri non possit, Bart. in l. Si ob turpem nu. 6. De condit. ob turpem caus. Bald. in l. Interpositas c. De transact. Lud. Rom. consil. 369. Circa primum nu. 14. lason consil. 165. Viso & considerato, & consil. 177. In præsentis consultatione nu. 6. vol. 2. Quam probabilitatem auget statutus rerum, qui tunc in dicto oppido erat, in quo qui rerum potiebantur, & faciendæ huiusmodi ejurationis necessitatem imponebant, sic se erga inclusos in oppido gerebant, ut merito quisque hoc periculum metuere & poterat, & debebat, propter proclivitatem & facilitatem comminationum & executionis earundem, l. Si servus communis §. circa in fine à contr. sensu De furt. Bart. l. 2. §. si quis tamen De eo quod vi aut clam; & desperationis auxilij Regij in contrarium, Ioan. de Imola consil. 34. Visis & ponderatis. Ex qua consideratione Panormitanus, consil. 3. Nititur in præsentis nu. 5. vers. videtur vol. 2. Hieron. Gratus d. consil. 5. nu. 36. excusat Aquitanos, qui Regi Anglorum, potente exercitu regnum Franciæ invadenti, non tantum fidelitatem ex metu jura verunt, sed etiam armis eum adjuverunt; quia quod sic fit non proficiscatur à studio aut voluntate delinquendi, sine qua voluntatis libertate nullum delictum committi censetur, l. Fædissimam & ibi Bart. c. Ad leg. l. de adult. l. 1. §. divus l. Divus Ad leg. cornel. de sicar. l. 1. c. eod. tit. Latè Thomas Grammat. decis. 18. Quia igitur talis erat ordinatio & decretum dicti oppidi Bruxellensis, iuste inde causari poterat iustus metus ex quacumque adversus illud contradictione, vel præstandi iuramenti reculatione; ut rectè tradit Bartolus, in l. Creditor nu. 3. De solution. Quæ consideratio cum manifestam habeat rationem, præfatus D. Philippo in omnem eventum prodesse debet ad avertendum à se periculum amissionis huius Canonatus; quem nec à Regia Majestate, nec ex illius concessione habuit; cuiusque respectu vel ut homagio aliquo illi obstrictus non fuit, imò obstrictus esse non potuit, c. Indignus De reg. iur. Præ-

12. Præsupposito etiam, quod & culpa & dolus præfati D. Philippi in hac re argui & inde periculum amittendi huius Canonici aduersus illum constitui potuisset; nihil magis fundata dici posset D. Gregorii admissionis ex collatione Regia petitio: ob id, quod oppidum Bruxellense ante hanc petitionem ad obedientiam Regiæ Majestatis redactum sit, & per articulos pacis & reconciliationis, ex clementina Regia illi concessa, cuique permissus sit regressus ad sua bona, etiam per hunc occupata, aut aliter alienata: inde enim consequitur multo magis cuique integrum esse manere in bonis, quorum possessionem numquam amisit: facilius enim quod quisque habet, retinet, quam semel amissum recuperat, l. Minus De reg. iur. l. 1. Gallus §. & quid si tantum nu. 121. Deliber. & posth. Hæc namque Principis plenissima indulgentia, ut est omnium criminum abolitio, ita quoque quorumcumque bonorum restitutio, l. i. c. De sent. pass. & ibi Baldus, Angelus, & Albericus. Vt enim confiscationis nomen rerum omnium est spoliatio seu adeemptio; ita indulgentia est bonorum ac dignitatum amissioni uno nomine omnium recuperatio, l. ult. §. fin. c. De sent. pass. Decius conf. 445. In casu nu. 71. Et quamvis de beneficiis Ecclesiasticis nulla in dicto articulo fiat mentio: bonorum tamen appellatio, quia latissime patet, ad omne, quod quoquo modo beat, hoc est prodest, l. Bonorum appellatio de verb. signif. & sic perinde ad beneficia non tantum profana, ut sunt feuda, quæ vasallus à domino contra feloniam restitutus indubitate recuperat, and. de Isernia in c. 1. de vasallo de erep. etatis nu. 2. in visib. vend. Felin. conf. 10. nu. 10. idq; ex vetere & pristino non ex novo jure, c. Dilecti in princ. de foro compet. s. red. de Senis conf. 83. Quod statutum, and. Barbatia conf. 51. Visi statuti n. 4. vol. 3. sed etiam Ecclesiastica. Neque enim ulla est ratio, cur hac in parte deteriores conditionis sint clerici, quibus iura ubique plus quam laicis plerumque concedunt; ideoque quod laicis indulgetur, clericis quoque communicatum intelligitur, in cap. Ma. ximum l. 1. q. 7. & ibi Gloss. in v. Dignitate, Panor. in c. Quia diligentia sub. fin. de elect. l. 2. Rolandus à Valle conf. 63. Requisitis nu. 24. vol. 3. Reductio itaque huius D. Philippi ad priorem statum hoc quoque facit, ut beneficia, quæ habet, retinere possit: cum etiam ex tenore dicti articuli recuperare eadem posset, si illorum possessio in alium translata fuisset. Quod in crimine hæresis (per quod læditur diuina Majestas) expressè decusum de beneficiis & dignitatibus restituendis his, qui ex hæresi resipiscunt, reuocatum ad crimen læsæ Majestatis humanæ transferendum est, d. c. Cum secundum de hæretic. lib. 6. Sic quod manifestum sit, jus omne, quod D. Georgius ex dicta collatione ad præfatum Canonatum prætereundum potuit, omnimodò resolutum esse per dictæ pacificationis & reconciliationis capitula: ita ut non possit dici umquam perductum fuisse ad aliquem effectum; stante præsertim præfati D. Philippi continuâ ejusdem canonici possessione. Quæ res cum expeditissima sit, nihil necesse est scrupulosius de jure & possessione D. Philippi inquirere. Proinde officium Venerabilium Dominorum Decani & Capituli Andelechtensis hæc in re esse putamus, ut dicto D.

Georgio, urgenti istam suam petitionem respondeant, quod non possint eum ad possessionem huius Canonici admittere, propter indubitatam D. Philippi jam diu obtentam & continuatam possessionem, c. Cum nostris de concess. preben. Geminian. conf. 86. In causa Traicden. nu. 1. permittentes nihilominus ei, ut si quod jus se habere putat ad eundem Canonatum, siue in possessio siue in petitorio, id persequatur coram Iudice competente, partem parti opponendo.

De Iure patronatus.

S V M M A R I V M.

De patronis & advocatis Ecclesiarum.

1. Patronorum & advocatorum Ecclesiarum inscientia repressa.
2. Advocatus Ecclesie quis sit, & quomodo differat à patrono.
3. Patronus quam defensionem debeat Ecclesie.
4. Advocatus quam debeat defensionem Ecclesie.
5. Advocatus Ecclesie quatuorplex sit & quomodo acquiratur.
6. 21. Advocatus Ecclesie quid contineat.
7. 16. Interdictum retinendi non obtinet qui non possedit.
8. Feudalis rei possessio per investituram acquiritur, & non sine illa.
9. Investitura feudi ab alio, quam ab habente potestatem investiendi obtenta, nulla est.
10. 12. Feudi dominus vetare potest, ne vasallo non habenti investituram quicquam solvatur.
11. Vasallus non petens investituram, & immiscens se feudo, dicitur dominum turbare.
12. Vasallus successori suo absque legitima investitura domini non potest tradere possessionem.
13. Feudi realitas non acquiritur sine investitura.
14. Investitura petitis & homagii oblato domino recusante sufficit vasallo ad possessionem obtinendam.
15. Præcedentia contento implacabiles cõventiones parit.
16. In interdicto Vti possidetis, actus, & qualitasurbationis exprimentur.
17. Negatio iuris alterius an contineat factum turbativum.
18. Advocatus Ecclesie Ecclesiam non repræsentat.
19. Conservatores non exercent iurisdictionem nisi requisiti.
20. Defensores civitatum apprehendere possunt, sed non retinere.
21. Generalis concessio non continet ea, quæ quis in specie non erat concessurus.
22. Procurator domino potius, quam sibi præsumitur in dubio emissus.
23. Officiarius præsumitur in dubio nomine officij secissa quæ fecit.

CONSILIVM CCCCLXXXI.

INSOLENTIA & aviditas Patronorum, Advocatorum, ac Vicedominorum, qui olim ab Ecclesijs vel Monasterijs electi aut illis deputati fuerunt ad præsidium defensionis & protectionis, non raro efficit, ut auri fuerint in dispendium depressionis illarum prorumpere, ac molesti esse, nedum personis, sed etiam possessionibus alijsque bonis Ecclesiasticis, quod in rusticorum fatigationibus frequenter deprehensum fuit, c. Inductum 89. dist. 2. l. 1. in tract. de feud. par. 1. 3.